HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

14 iunie 2007 *

În cauza C-56/06,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Finanzgericht Düsseldorf (Germania), prin decizia din 31 ianuarie 2006, primită de Curte la 2 februarie 2006, în procedura

Euro Tex Textilverwertung GmbH

împotriva

Hauptzollamt Duisburg,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din domnul P. Jann, președinte de cameră, domnii R. Schintgen, A. Tizzano (raportor), A. Borg Barthet și E. Levits, judecători,

* Limba de procedură: germana.

avocat general: doamna E. Sharpston,
grefier: domnul R. Grass,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Euro Tex Textilverwertung GmbH, de A. Gläser, Rechtsanwalt;

— pentru Comisia Comunităților Europene, de doamna J. Hottiaux și de domnul B. Schima, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 25 ianuarie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea Acordului european instituind o asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Polonă, pe de altă parte, aprobat prin Decizia 93/743/Euratom, CECO, CE a Consiliului și a Comisiei din 13 decembrie 1993 (JO L 348, p. 1, denumit în continuare „acordul de asociere") și, mai exact, a articolului 7

alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 la acest acord, astfel cum a fost modificat prin Decizia nr. 1/97 a Consiliului de asociere între Comunitățile Europene și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Polonă, pe de altă parte, din 30 iunie 1997 (JO L 221, p. 1, denumit în continuare „Protocolul nr. 4").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între societatea Euro Tex Textilverwertung GmbH (denumită în continuare „Euro Tex"), pe de o parte, și Hauptzollamt Duisburg (biroul vamal Duisburg, denumit în continuare „Hauptzollamt"), pe de altă parte, având ca obiect exactitatea probelor de origine furnizate în vederea exportării de produse textile uzate către Polonia.

Normele comunitare

3 Protocolul nr. 4 definește noțiunea „produse originare" și conține prevederi în materie de cooperare administrativă.

4 Articolul 2 alineatul (1) din Protocolul nr. 4 prevede:

„În scopul aplicării acestui acord, sunt considerate produse originare din Comunitate:

(a) produsele obținute în întregime în Comunitate, în sensul articolului 5 din prezentul protocol;

(b) produsele obținute în Comunitate care încorporează materii ce nu au fost obținute în întregime acolo, cu condiția ca astfel de materii să fi suferit prelucrări sau transformări suficiente în Comunitate, în sensul articolului 6 din prezentul protocol;

[...]" [traducere neoficială]

5 Articolul 6 din acest protocol prevede:

„(1) Pentru aplicarea prevederilor articolului 2, produsele care nu sunt obținute în întregime sunt considerate ca fiind suficient prelucrate sau transformate atunci când sunt îndeplinite condițiile stipulate în lista-anexă nr. II.

[...]

(3) Alineatele (1) și (2) se aplică sub rezerva prevederilor articolului 7." [traducere neoficială]

6 În fine, în conformitate cu articolul 7 din Protocolul nr. 4:

„(1) Sub rezerva prevederilor alineatului (2), următoarele operațiuni sunt considerate prelucrări sau transformări insuficiente pentru a conferi statutul de produse originare, indiferent dacă cerințele stipulate la articolul 6 sunt îndeplinite:

[...]

(b) operațiuni simple de desprăfuire, cernere, triere, clasificare, asortare (inclusiv alcătuirea seturilor de mărfuri), spălare, vopsire, tranșare;

[...]". [traducere neoficială]

7 Se cuvine a fi semnalat că articolul 7 din Protocolul nr. 4 a fost modificat, cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2001, prin Decizia nr. 4/2000 a Consiliului de asociere UE-Republica Polonă din 29 decembrie 2000 privind modificarea Protocolului nr. 4 la Acordul european încheiat cu Polonia referitor la definirea noțiunii de produse originare și la metodele de cooperare administrativă (JO 2001, L 19, p. 29, denumit în continuare „Protocolul nr. 4 modificat").

8 Articolul 7 alineatul (1) litera (j) din Protocolul nr. 4 modificat, care înlocuiește parțial articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4, nu mai face referire la „operațiunile simple", ci vizează, în schimb, numai „cernerea, sortarea, trierea, clasificarea, ordonarea în funcție de clase, asortarea (inclusiv alcătuirea seturilor de mărfuri)".

Acțiunea principală și întrebarea preliminară

9 Din decizia de trimitere reiese că, la data faptelor care fac obiectul litigiului, Euro Tex gera o întreprindere certificată, cu activitate de colectare, de transport și de tratare a articolelor de îmbrăcăminte și a altor produse textile.

10 Articolele depozitate de către public în colectoarele stradale erau ulterior supuse unor operațiuni de triere și de asortare care se derulau în mai multe faze. Acelea dintre ele considerate ca putând fi încă purtate erau selectate în câteva etape, în funcție de o serie de criterii. Angajații Euro Tex însărcinați cu efectuarea acestor operațiuni de triere și de asortare aveau în principal misiunea de a selecționa cu prioritate articolele deosebit de „la modă" în funcție de cerințele clientelei.

11 În cursul anilor 1998-1999, Euro Tex a livrat unor comercianți cu amănuntul din Polonia produse textile care fuseseră triate și asortate. Pentru a dovedi că acestea aveau statut de produs „originar" în sensul regimului vamal preferențial instituit prin acordul de asociere, Euro Tex a aplicat asupra facturilor comerciale declarații de origine a mărfurilor livrate sau a prezentat certificate de circulație a mărfurilor EUR.1.

12 Ca urmare a unui control în incintele Euro Tex, efectuat la cererea administrației poloneze, Hauptzollamt a constatat, prin decizia din 19 iulie 2001, că această societate sus-menționată nu putea să dovedească originea produselor. Autoritățile germane au retras, în plus, certificatele de circulație a mărfurilor EUR.1 și au declarat că vor informa autoritățile poloneze asupra rezultatelor controlului la fața locului.

13 Această decizie a făcut obiectul unei reclamații din partea Euro Tex, înaintată către Hauptzollamt, aceasta din urmă respingând-o însă ca nefondată prin decizia din 30 iunie 2002. Prin decizia amintită, Hauptzollamt a indicat în special că nu erau îndeplinite condițiile stipulate în Protocolul nr. 4 pentru a putea considera articolele textile uzate, destinate a fi încă purtate, ca fiind în întregime obținute în Comunitate. În decizie se precizează, în plus, că operațiunile de triere și de asortare efectuate în speță nu constituiau decât un tratament minim, fără incidență asupra originii produselor.

14 Ca urmare, Euro Tex a sesizat Finanzgericht Düsseldorf cu o acțiune în constatarea ilegalității avizului adresat de către Hauptzollamt autorităților vamale poloneze, prin care acestea au fost informate asupra inexactității declarațiilor și a certificatelor de origine în cauză.

15 Confruntată cu problema interpretării articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4, Finanzgericht Düsseldorf a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Operațiunile de asortare descrise mai amănunțit în decizie le depășesc pe cele care fac obiectul noțiunii de operațiune simplă de asortare în înțelesul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4?"

16 Întrebările cu care se confruntă Finanzgericht Düsseldorf se ivesc în special din diferențele existente între mai multe versiuni lingvistice ale Protocolului nr. 4. Într-adevăr, potrivit instanței de trimitere, anumite versiuni lingvistice ale acestui Protocol sugerează existența unei distincții între operațiuni de asortare simple și operațiuni de asortare complexe, în timp ce alte versiuni par a indica faptul că toate operațiunile avute în vedere la articolul 7 alineatul (1) litera (b) din protocolul amintit sunt, prin definiție, „simple".

17 Astfel, spre exemplu, în timp ce versiunea germană a articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 face referire la „einfaches Entstauben, Sieben, Aussondern, Einordnen, Sortieren (einschließlich des Zusammenstellens von Sortimenten)" și versiunea franceză la „opérations simples de dépoussiérage, de criblage, de triage, de classement, d'assortiment (y compris la composition de jeux de marchandises)", versiunea engleză a acestei dispoziții prevede „simple operations consisting of removal of dust, sifting or screening, sorting, classifying, matching (including the making-up of sets of articles)".

Cu privire la întrebarea preliminară

18 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă se cuvine a realiza, în lumina prevederilor Protocolului nr. 4, o distincție între operațiunile simple și cele complexe de asortare. Primele ar urma să fie, în aplicarea prevederilor articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4, prelucrări sau transformări insuficiente pentru a conferi unui articol „caracter de produs originar", în timp ce acelea din urmă ar putea constitui prelucrări sau transformări suficiente pentru a atribui această calitate în temeiul prevederilor articolului 6 din protocolul menționat. În ipoteza în care o asemenea diferențiere poate fi efectuată, Finanzgericht Düsseldorf dorește să afle dacă operațiuni de asortare precum cele efectuate de către Euro Tex fac obiectul celei de a doua categorii, și anume aceea a operațiunilor mai complexe.

Observațiile prezentate în fața Curții

19 Euro Tex susține că operațiunile de asortare efectuate în cadrul procesului de reciclare a produselor textile uzate au o natură în întregime distinctă de înțelesul ce se cuvine a fi acordat „operațiunilor simple de asortare" în sensul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4. Într-adevăr, această prevedere nu vizează decât operațiuni foarte simple, care nu necesită nicio pregătire specifică și care nu au ca rezultat o veritabilă valorificare a produselor. În schimb, asortarea produselor textile uzate realizează o valorificare importantă a acestor articole. Aceasta se efectuează, în fapt, prin intermediul unei întregi serii de operațiuni de diferențiere pentru realizarea cărora este necesar ca angajații întreprinderilor de reciclare să posede, de altfel, competențe specifice (cum ar fi în special aptitudinea de a recunoaște calitățile țesăturii, tendințele modei). În plus, angajații urmează un curs de formare specifică în cadrul întreprinderii.

20 Prin urmare, întrucât operațiunile de asortare vizate în acțiunea principală sunt apte să confere mărfurilor respective statutul de produs originar, Euro Tex propune să se răspundă în mod afirmativ întrebării adresate de către Finanzgericht Düsseldorf.

21 Dimpotrivă, Comisia Comunităților Europene susține că nu poate fi făcută nicio diferență între operațiuni simple și operațiuni mai complexe în temeiul Protocolului nr. 4. Aceasta reiese mai cu seamă din evaluarea comparativă a diferitelor versiuni lingvistice ale articolului 7 alineatul (1) litera (b) din protocolul amintit și mai cu seamă din versiunile engleză și olandeză.

22 O astfel de interpretare a prevederii în cauză ar fi deopotrivă în concordanță cu normele cuprinse în anexa D.1 la Convenția internațională pentru simplificarea și armonizarea regimurilor vamale (denumită în continuare „Convenția de la Kyoto"), mai multe anexe la aceasta fiind acceptate în numele Comunității prin Decizia 77/415/CEE a Consiliului din 3 iunie 1977 (JO L 166, p. 1).

Răspunsul Curții

23 Întrebarea adresată de către instanța de trimitere privește calificarea operațiunilor aflate în discuție în acțiunea principală ca operațiuni simple sau complexe. Cu privire la acest aspect, în sprijinul interpretării articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4, părțile din acțiunea principală au făcut, în esență, referire la divergențele care există între diferitele versiuni lingvistice ale acestei prevederi.

24 Or, se cuvine să se constate că este adevărat că anumite versiuni lingvistice ale prevederii amintite ar putea fi interpretate deopotrivă în sensul indicat de reclamanta din acțiunea principală și în cel sugerat de către Comisie. Este mai ales cazul versiunilor germană („einfaches"), franceză („les opérations simples de"), spaniolă („las operaciones simples de"), italiană („le semplici operazioni di") și portugheză („simples operações de").

25 Cu toate acestea, din alte versiuni lingvistice reiese că operațiunile vizate de această prevedere sunt prin definiție „simple". Astfel se întâmplă în cazul indicației care se poate deduce din expresiile: „simple operations consisting of" ce figurează în versiunea engleză, „enkle foranstaltninger som", în versiunea daneză, „eenvoudige verrichtingen zoals", în versiunea olandeză și „enkel behandling bestående i", în versiunea suedeză.

26 În consecință, astfel cum a susținut Comisia, interpretarea constând în considerarea ca simple a tuturor operațiunilor menționate la articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 nu contrazice niciuna dintre versiunile lingvistice ale acestui protocol, în timp ce interpretarea propusă de către Euro Tex – constând în necesitatea de a se distinge între operațiuni simple și operațiuni complexe de asortare – nu ar fi conformă versiunilor lingvistice menționate la punctul precedent.

27 În orice caz, se cuvine a se aminti că, în temeiul unei jurisprudențe constante, diferitele versiuni lingvistice ale unui text comunitar trebuie să fie interpretate în mod uniform și, ca urmare, în caz de divergențe între aceste versiuni, dispoziția în cauză trebuie să fie interpretată în raport cu economia generală și cu finalitatea reglementării din care face parte (a se vedea hotărârea din 17 decembrie 1998, Codan, C-236/97, Rec., p. I-8679, punctul 28, hotărârea din 13 aprilie 2000, W. N., C-420/98, Rec., p. I-2847, punctul 21, și hotărârea din 16 martie 2006, Comisia/ Spania, C-332/04, nepublicată încă în Recueil, punctul 52).

28 Or, în temeiul celui de al patrulea și al celui de al șaselea considerent ale Deciziei nr. 1/97, protocolul urmărește „facilitarea comerțului și simplificarea procedurilor administrative", precum și „facilitarea eforturilor destinatarilor și ale lucrătorilor vamali". Astfel cum a susținut Comisia, s-ar aduce un prejudiciu obiectivelor de simplificare și de asigurare a securității juridice dacă s-ar solicita autorităților naționale să distingă operațiunile simple de operațiunile complexe de asortare, de desprăfuire, de cernere, printre altele, fără ca protocolul să indice vreun criteriu sau vreun parametru pe baza căruia să fie efectuată o astfel de distincție.

29 În plus, trebuie să se arate că modificarea adusă articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 prin Decizia nr. 4/2000 pare să vină în sprijinul acestei interpretări a prevederii amintite, referirea la „operațiunile simple" fiind eliminată din textul acestei dispoziții.

30 Prin urmare, nu poate fi dedusă o distincție între operațiunile simple și cele complexe de asortare nici din cuprinsul articolului 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4, nici din obiectivele urmărite prin acest protocol.

31 Se cuvine, în fine, să se adauge că, la rândul său, textul Convenției de la Kyoto, amintită în observațiile depuse de părți, nu confirmă distincția respectivă.

32 Într-adevăr, într-un caz precum cel din cauza principală, norma 3 din anexa D.1 la Convenția de la Kyoto impune dependența originii mărfurilor de locul unde acestea au suferit „ultima transformare sau prelucrare substanțială". Norma 6 din această anexă, la rândul său, stipulează că nu trebuie considerate transformări sau prelucrări substanțiale „operațiunile care nu contribuie deloc sau care contribuie numai în mică măsură la a conferi mărfurilor caracteristicile sau proprietățile lor esențiale". Cu privire la acest aspect, norma 6 citează, printre altele, „manevrările obișnuite care vizează îmbunătățirea aspectului sau a calității comerciale a produselor sau pregătirea pentru transport, cum ar fi împărțirea sau regruparea coletelor, asortarea și clasificarea mărfurilor, schimbarea ambalajului" și „amestecul mărfurilor de origini diferite, cu condiția ca, prin aceasta, caracteristicile produsului rezultat să nu fie în mod esențial diferite de caracteristicile mărfurilor care au fost amestecate". Prin urmare, nu este menționată nicio distincție între operațiuni simple și operațiuni complexe.

33 Trebuie, aşadar, să se răspundă la întrebarea adresată de Finanzgericht Düsseldorf că, întrucât articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 nu admite efectuarea unei distincţii între operaţiunile simple şi cele mai complexe de asortare, operaţiunile de asortare de tipul celor descrise în cadrul deciziei de trimitere sunt cuprinse în noţiunea de operaţiune simplă de asortare în sensul respectivei prevederi.

Cu privire la cheltuielile de judecată

34 Întrucât, în privinţa părţilor din acţiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanţa de trimitere, este de competenţa acesteia să se pronunţe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observaţii Curţii, altele decât cele ale părţilor menţionate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

Întrucât articolul 7 alineatul (1) litera (b) din Protocolul nr. 4 la Acordul european instituind o asociere între Comunităţile Europene şi statele membre ale acestora, pe de o parte, şi Republica Polonă, pe de altă parte, astfel cum a fost modificat prin Decizia nr. 1/97 a Consiliului de asociere între Comunităţile Europene şi statele membre ale acestora, pe de o parte, şi Republica Polonă, pe de altă parte, din 30 iunie 1997, nu admite efectuarea unei distincţii între operaţiunile simple şi cele mai complexe de asortare, operaţiunile de asortare de tipul celor descrise în cadrul deciziei de trimitere sunt cuprinse în noţiunea de operaţiune simplă de asortare în sensul respectivei prevederi.

Semnături